P6_TA(2008)0556

Systémy sociálního zabezpečení a důchodů

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. listopadu 2008 o budoucnosti systémů sociálního zabezpečení a důchodů: jejich financování a tendence k individualizaci (2007/2290(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí v EU (KOM(2006)0574) ze dne 12. října 2006,

- s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na články 99 a 141 této smlouvy,

- s ohledem na rozsudky Soudního dvora Evropských společenství , zejména na rozsudek vyhlášený dne 17. května 1990 ve věci *Douglas Harvey Barber* v. *Guardian Royal Exchange Assurance Group*[1],

- s ohledem na právně závaznou úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW), přijatou v roce 1979 na Valném shromáždění OSN, a zejména na čl. 11 odst. 1 písm. d) a čl. 11 odst. 2 písm. c) této úmluvy,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 1. března 2006 „Plán pro dosažení rovného postavení žen a mužů 2006–2010“ (KOM(2006)0092),

- s ohledem na závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady v Bruselu konaného ve dnech 13. a 14. března 2008,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. října 2007 o modernizaci sociální ochrany pro větší sociální spravedlnost a hospodářskou soudržnost: další pokrok v aktivním začleňování lidí nejvíce vzdálených trhu práce (KOM(2007)0620),

- s ohledem na úmluvu Mezinárodní organizace práce (ILO) o minimální normě sociálního zabezpečení z roku 1952,

- s ohledem na pracovní dokument Komise ze dne 11. dubna 2008 o provádění článku 8 a souvisejících ustanovení směrnice Rady 80/987/EHS ze dne 20. října 1980 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se ochrany zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele, týkající se doplňkových podnikových nebo mezipodnikových důchodových systémů, které stojí mimo zákonné vnitrostátní systémy sociálního zabezpečení (SEK(2008)0475),

- s ohledem na doporučení evropských sociálních partnerů ve zprávě ze dne 18. října 2007 s názvem „Klíčové výzvy, kterým čelí evropské trhy práce: společná analýza evropských sociálních partnerů,

---

[1] Věc C-262/88, ESD [1990] I-1889.

- s ohledem na zelenou knihu Komise o modernizaci pracovního práva, jejímž cílem je řešit výzvy 21. století (KOM(2006)0708), a na usnesení Parlamentu k ní ze dne 11. července 2007[1],

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. února 2007 nazvané „Vyhodnocení sociální reality – Průběžná zpráva pro zasedání Evropské rady na jaře roku 2007“ (KOM(2007)0063) a na usnesení Parlamentu ze dne 15. listopadu 2007 o vyhodnocení sociální reality[2],

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. května 2007 nazvané „Podporovat solidaritu mezi generacemi“ (KOM(2007)0244) a na usnesení Parlamentu ze dne 21. února 2008 o demografické budoucnosti Evropy[3],

- s ohledem na článek 45 jednacího řádu,

- s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a stanoviska Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví a Hospodářského a měnového výboru (A6-0409/2008),

A. vzhledem k tomu, že sociální zabezpečení:

   - je zakládáno, regulováno, spravováno a financováno (obvykle částečně) státem a také kolektivně prostřednictvím daní či příspěvků, které platí pojištěnci, přičemž stát je odpovědný vůči veřejnosti, aby byly naplněny potřeby občanů v oblasti sociálního zabezpečení,

   - je charakterizováno odpovědností a tím, že zajišťuje přiměřené základní zabezpečení pro všechny,

   - je založeno na zásadě solidarity,

   - pokrývá devět oblastí výše zmíněné úmluvy Mezinárodní organizace práce,

   - je cílené na zajištění základního zabezpečení v oblastech týkajících se zaměstnanosti (ochrana pro případ nezaměstnanosti), příjmů (výplata důchodů) a výdělečné činnosti (nemocenské pojištění),

B. vzhledem k tomu, že se očekává, že celkový počet obyvatel Evropské unie se do roku 2025 bude mírně zvyšovat a po roce 2050 se bude mírně snižovat, takže do roku 2050 bude obyvatel o něco méně, ale budou výrazně starší,

C. vzhledem k tomu, že při zachování současné úrovně imigrace se pracovní síla sníží z 227 milionů osob v roce 2005 na 183 milionů osob v roce 2050, míra zaměstnanosti se hlavně díky vyšší míře zaměstnanosti žen do roku 2020 zvýší na 70 %, celkový počet zaměstnaných osob se do roku 2017 o 20 milionů zvýší, ale poté se do roku 2050 o 30 milionů sníží a předpokládaný poměr osob ve věku nad 65 let k osobám v produktivním věku vzroste z 1:4 v roce 2005 na 1:2 v roce 2050,

D. vzhledem k tomu, že všeobecné zvýšení věku pro odchod do důchodu na základě

---

1 Úř. věst. C 175 E, 10.7.2008, s.401.
2 Úř. věst. C 282 E, 6.11.2008, s.463
3 Přijaté texty, P6_TA(2008)0066.

všeobecné tendence k prodlužování průměrné délky života pouze nedostatečně zohledňuje skutečnost, že stále existuje mnoho hospodářských odvětví, ve kterých je průměrná délka života pracovníků podstatně nižší,

E. vzhledem k tomu, že sociální partneři mají všeobecně, a zejména v hospodářských odvětvích, ve kterých je průměrná délka života nižší, než je všeobecný průměr, velkou odpovědnost, pokud jde o fluktuaci pracovníků, a že mohou mít při zajišťování účinné personální politiky zohledňující hledisko věku nejdůležitější podpůrnou roli,

F. vzhledem k tomu, že v důsledku nižšího podílu nezaměstnaných osob se dávky v nezaměstnanosti do roku 2050 sníží přibližně o 0,6 procentního bodu HDP, což je velmi malé snížení, které nevyváží vyšší výdaje v jiných sektorech,

G. vzhledem k tomu, že Evropská unie vydává na sociální ochranu 27,2 % HDP (v roce 2008), přičemž značná část těchto výdajů (46 %) připadá na dávky ve stáří a na důchody,

H. vzhledem k tomu, že otázku sociálního zabezpečení nelze chápat pouze jako vztah mezi výdaji a příjmy, nýbrž mnohem více jako společenskou smlouvu, z níž pro občany, i pro stát, vyplývají práva a povinnosti, a takto by k ní mělo být také přistupováno; dále vzhledem k tomu, že však v žádném případě nelze oslabovat rozpočtový aspekt sociálního zabezpečení,

I. vzhledem k tomu, že budou-li pokračovat stávající politiky, očekává se, že stárnutí obyvatelstva povede do roku 2050 ve většině členských států k růstu veřejných výdajů, především na důchody, zdravotní péči a dlouhodobou péči, přičemž k největšímu nárůstu dojde v období let 2020–2040,

J. vzhledem k tomu, že cíle Lisabonské strategie v oblasti zaměstnávání žen, mladých lidí a starších osob a barcelonské cíle v oblasti služeb péče o děti jsou pro udržitelnost penzijních systémů zásadní,

K. vzhledem k tomu, že rozvojové cíle tisíciletí OSN z roku 2000, zejména cíl 3, vytyčují rovnost mužů a žen,

L. vzhledem k tomu, že průběh zaměstnání u žen je obvykle více roztříštěný a vyznačuje se pomalejším nárůstem mzdy/platu, zatímco u mužů bývá průběh zaměstnání souvislejší a jejich mzda/plat narůstá výrazněji, což zahrnuje rovněž rozdílné příspěvky do důchodového systému a zvyšuje riziko chudoby žen, jimž toto nebezpečí navíc hrozí déle, neboť průměrná délka jejich života je vyšší,

Obecné aspekty

1. vyzývá členské státy, aby ve světle Lisabonské strategie a vzhledem k potřebě pokrýt sociální rizika a zajistit udržitelnost systémů sociálního zabezpečení a důchodových systémů a zachovat jádro evropských sociálních modelů, dále pokročily s vyvažováním koncepce sociálních výdajů a koncepce sociální aktivace a dále aby přivedly více lidí do kvalitního a bezpečného zaměstnání s povinným sociálním pojištěním a zajistily, že v něm setrvají, aby podpořily růst a vytváření pracovních míst a dostupnost zaměstnání na základě větší transparentnosti trhu, modernizovaly systémy sociální ochrany (např. prostřednictvím větší diferenciace vzorců pro výpočet dávek a mechanismů financování) a zvýšily investice do lidského kapitálu tím, že podpoří výzkum, vývoj

a inovace, a prostřednictvím lepšího vzdělávání a odborné přípravy v rámci celoživotního učení pro všechny;

2. vyzývá Komisi, aby podrobně sledovala reformy sociálního a důchodového zabezpečení v členských státech, srovnávala jejich aktuální dopad na zaměstnanost žen a soustředila se na osvědčené postupy, které z těchto reforem vyplynuly, zejména v souvislosti se snižováním diskriminace na základě pohlaví v oblasti odměňování a uváděním v soulad pracovních a rodinných povinností;

3. zdůrazňuje, že se změní zdroje hospodářského růstu v důsledku demografických změn a že zdrojem hospodářského růstu se stane zvýšení produktivity práce a technologické inovace; uznává, že pro zachování vyšší míry produktivity bude nezbytné více investovat do výzkumu a vývoje a lepších metod řízení, přičemž vysokou prioritu musí mít součinnost mezi technologickými a sociálními inovacemi;

4. v souvislosti s nynějšími demografickými, hospodářskými a sociálními tendencemi a potřebou předcházet konfliktům mezi generacemi a mezi společenstvími zdůrazňuje, že je důležité hledat nové metody účinného a spravedlivého rozdělení nákladů a výnosů mezi budoucí méně početné ekonomicky aktivní a početnější ekonomicky neaktivní obyvatelstvo; na evropské i vnitrostátní úrovni by mělo být cílem udržet rovnováhu mezi hospodářskou životaschopností systémů sociálního zabezpečení a důchodových systémů na straně jedné a pokrytím sociálních rizik na straně druhé;

5. připomíná své přesvědčení, že za účelem podpory hospodářsky životaschopných systémů sociální ochrany by měly být v pracovně právních předpisech Společenství posíleny pracovní smlouvy na dobu neurčitou jako obvyklá forma zaměstnávání, při níž je poskytována přiměřená sociální a zdravotní ochrana a zaručeno respektování základních práv; přiznává však, že je nutno chránit také práva těch, kteří pracují v jiných pracovních režimech, včetně jejich nároku na důchod, který jim v důchodu umožní důstojný život;

6. připomíná, že základem evropských sociálních modelů je zásada solidarity mezi generacemi a společenskými skupinami, která je financována hlavně z příjmů souvisejících s prací, jako jsou příspěvky od zaměstnanců a zaměstnavatelů a zdanění práce; nicméně poukazuje na to, že stárnutí obyvatelstva bude vytvářet značný tlak na aktivní pracovní sílu a že řešení demografických změn by mělo být politickou prioritou; zdůrazňuje, že demografické změny by jinak mohly ohrozit zásadu solidarity a v důsledku toho i evropské sociální modely; zdůrazňuje také, že je proto velmi důležité posílit zásadu solidarity a zahrnout sem i spravedlivé finanční vyrovnání;

7. připomíná, že podle článku 141 Smlouvy o ES mohou být přijata opatření pro aktivní dosažení rovnosti v odměňování a že v judikatuře Společenství se příspěvky na sociální zabezpečení považují za součást odměny;

8. připomíná, že se odhaduje, že do roku 2030 bude v důsledku demografických změn poměr aktivních a neaktivních osob 2:1; vyzývá Komisi a členské státy, aby navrhly politiky s cílem zajistit, aby pečující osoby, z nichž mnohé musí kvůli pečovatelským povinnostem odejít ze zaměstnání, nebyly znevýhodněny nejistotou, zda jim bude přiznán nárok na důchod;

9. znovu připomíná, že tendence k individualizaci přispívá k modernizaci druhého a třetího pilíře, aniž by zpochybňovala první pilíř systémů sociálního zabezpečení; to umožní

lidem, zejména ženám a ostatním ohroženým skupinám, aby měly větší svobodu volby, a tak se staly nezávislejšími a měly větší možnost zajistit si vlastní dodatečná práva na důchod;

10. žádá Komisi, aby provedla podrobnější průzkum a studie týkající se dopadu individualizace sociálních práv na rovné zacházení pro muže a ženy;

11. domnívá se, že rovné zacházení pro muže a ženy musí být jedním z cílů jakékoli reformy systémů sociálního a důchodového zabezpečení, avšak zdůrazňuje, že v této oblasti se jedná většinou o nepřímou nerovnost, která vyplývá z rozdílů přetrvávajících na trhu práce, pokud jde o odměňování a kariérní postup, a z nerovného rozdělení povinností v rodině a domácnosti, a kterou lze tedy skutečně napravit pouze za pomoci globálnějších opatření;

12. vyzývá Komisi a členské státy, aby zvyšovaly povědomí mezi (mladými) dospělými o důležitosti zajistit si nárok na důchod s dostatečným předstihem;

Pracovní síly

13. domnívá se, že ubývání počtu pracovních sil, bude-li nynější situace pokračovat, povede ke snižování celkového počtu odpracovaných hodin; domnívá se, že za účelem obrácení tohoto trendu by bylo možné přijmout opatření ke snížení míry nezaměstnanosti a zvýšení zaměstnávání (v kombinaci s odbornou přípravou a rekvalifikací), včetně osob, jež mají vysoký pracovní potenciál, jako jsou zdravotně postižené osoby, ženy a starší lidé; podtrhuje potřebu umožnit flexibilní odchod do důchodu na dobrovolném základě, změnit organizaci pracovních postupů a rozumně využívat nové technologie; zdůrazňuje také nutnost zlepšit podpůrné služby a služby v oblasti péče o děti a závislé rodinné příslušníky při současném snížení počtu osob pracujících jen na částečný úvazek na dobrovolném základě;

14. připomíná, že vyšší míra zaměstnanosti do značné míry závisí na potřebě udržet všechny skupiny aktivní, a to zejména ty, jež jsou vyloučeny z trhu práce; proto podtrhuje potřebu bojovat s diskriminací na trhu práce a v rámci pracovních sil nabízet zaměstnání osobám neaktivním; dále podtrhuje potřebu provést rozumné úpravy s cílem usnadnit zaměstnávání osob se zdravotním postižením a osob s velkými zdravotními problémy a zajistit osobám s postižením nebo psychickou nemocí přístup k zaměstnání;

15. zdůrazňuje proto nezbytnost aktivních politik zaměstnanosti žen, mladých lidí a starších osob, aby mohla být náležitě využita pracovní síla a podnikavost a aby bylo mimo jiné zajištěno, že příspěvky do důchodových systémů zajistí osobám v důchodovém věku nárok na důstojný důchod;

16. zdůrazňuje, že je třeba vést na vnitrostátní úrovni diskusi o zvýšení zákonného věku odchodu do důchodu; považuje za nutné, aby zaměstnanci byli podporováni v tom, dobrovolně setrvat v zaměstnání, umožní-li to podmínky, až do věku stanoveného pro odchod do důchodu či déle, bez ohledu na to, že v jednotlivých členských státech jsou pro odchod do důchodu zákonem stanoveny různé věkové hranice;

17. vyzývá sociální partnery, aby na základě zkušeností z různých odvětví mimo jiné vyjednali opatření, která budou odpovídat potřebám jednotlivých odvětví a zohledňovat jejich zvláštnosti, pokud jde obecně o starší pracovníky, a zejména o personální politiku

zohledňující věk zaměstnanců;

18. vyzývá členské státy, aby vytvořily finanční a sociální pobídky, které zvýší zájem zaměstnanců dobrovolně pokračovat v práci také po dosažení zákonem stanoveného věku pro odchod do důchodu;

19. vyzývá členské státy, aby vedly aktivní politiku pro zlepšení předpokladů pro bezpečné pracovní podmínky, aby se tak v určitých povoláních snížilo riziko a zabránilo se vysokému počtu předčasných odchodů kvalifikovaných pracovníků do důchodu;

20. připomíná, že jakákoli proaktivní politika v oblasti hospodářské migrace, která je zaměřena zejména na potenciální migranty v produktivním věku a nabízí velmi kvalifikovaným uchazečům zrychlené imigrační postupy, by měla být doplněna o lepší integraci migrantů na trhu práce a jejich lepší celkové začlenění do společnosti; zdůrazňuje, že zvýšené úsilí o zvýšení imigrace může vést k odlivu mozků ze zemí původu, což může negativně ovlivnit hospodářský a sociální rozvoj těchto zemí a vyvolat nové vlny nekontrolované migrace;

21. uznává, že „brain waste“ (plýtvání mozky) může být problémem, a to jak pro hospodářství celkově, tak také pro příslušné osoby, pokud se kvalifikovaní migrující pracovníci využívají pro zaplnění méně kvalifikovaných pracovních míst; zdůrazňuje, že migrujícím pracovníkům musí být umožněno čerpat výhody z příspěvků do důchodových systémů;

22. vyzývá Komisi, aby učinila nezbytné kroky a zajistila, aby občané Unie, kteří pracují a žijí v hostitelském členském státě, neztratili některé nebo všechny své nároky plynoucí ze sociálního zabezpečení;

23. je toho názoru, že dlouhodobý vliv imigrace na stárnutí obyvatelstva je nejistý, neboť závisí na průběhu migračních vln, slučování rodin a také na míře porodnosti migrantů; domnívá se, že imigrace může přispět k větší vyváženosti systémů sociálního zabezpečení, pokud jsou imigranti legálně zaměstnáni, a tím přispívají k jejich financování;

Důchody

24. upozorňuje na existující diskriminaci všech ohrožených skupin týkající se přístupu na pracovní trh a podmínek na tomto trhu, zejména těch, kteří pracují na místech, kde příspěvky na sociální zabezpečení nejsou povinné, což má za následek nižší zaměstnanost a nižší mzdy, a tedy i méně příležitostí k tomu, aby si tyto skupiny mohly zajistit přiměřené důchody; trvá na tom, že je třeba poskytnout rovné příležitosti pro všechny, a zajistit tak vyšší míru zaměstnanosti, rovnost v odměňování a přiměřený nárok na důchod;

25. uznává skutečnost, že veřejné důchodové systémy posilují společenskou solidaritu a spadají do odpovědnosti členských států a že zachování těchto systémů by mělo být politickou prioritou; je toho názoru, že by rozsáhlejší využívání alternativ k důchodům financovaným ze státních zdrojů, jako jsou systémy připojištění, mohlo být životaschopnou možností; poukazuje na to, že soukromé důchodové systémy by mohly zahrnovat systémy zaměstnaneckého důchodového připojištění spravované zaměstnavateli nebo jinými kolektivními organizacemi a sdruženími a individuální

důchodové připojištění financované z osobních úspor; zdůrazňuje, že existence důchodů financovaných ze soukromých zdrojů by zvýšila potřebu odpovídající regulace soukromých penzijních fondů, přenosnosti těchto důchodů a také podpory a soustavné modernizace těchto alternativ (včetně větší flexibility); domnívá se, že v této souvislosti je třeba vzít v úvahu riziko toho, že by ženy v rámci stávajícího veřejného důchodového systému mohly přijít o pojistné krytí v případě, že tento systém bude nahrazen soukromými systémy, ale že je možné toto riziko snížit prostřednictvím připisování důchodových nároků za mateřskou dovolenou, rodičovskou dovolenou a přerušení práce z osobních důvodů;

26. vyzývá členské státy, aby se vážně zabývaly potřebou upravit tradiční důchodové systémy, které jsou založeny na systematickém vyhodnocování rizik a na předpokladu typického, standardního průběhu života, a přizpůsobit systém sociálního zabezpečení reformám důchodového systému, vzhledem k tomu, že tento předpokládaný standardní průběh života se rychle mění a že takzvané „mozaikové životopisy“ budou stále běžnější; domnívá se, že by to mohlo vést k novým, stále obtížněji předvídatelným sociálním rizikům pro mnohé jednotlivce a zvláště pro ohrožené skupiny, zejména pro imigranty, pracovníky s nízkou kvalifikací, rodiče samoživitele a pečující osoby; zdůrazňuje, že to může vést k jejich předčasnému odchodu z trhu práce nebo k jejich omezené účasti na tomto trhu; poukazuje na to, že transformace důchodových systémů je nezbytná také pro vytvoření flexibilního trhu práce;

27. konstatuje, že je třeba udržitelný důchodový systém přizpůsobit demografickým a hospodářským výzvám, a zdůrazňuje, že v případě široké dostupnosti představuje trojpilířová struktura vyváženou alternativu; navrhuje, aby povinné základní důchodové pojištění (první pilíř) bylo doplněno kolektivně financovanými zaměstnaneckými důchodovými systémy (druhý pilíř) a dodatečnými individuálními produkty třetího pilíře; zdůrazňuje význam důchodových systémů, které slučují solidaritu s často vysokou návratností díky dlouhodobým a obezřetným investičním strategiím, které počítají se spravováním velkého objemu prostředků a jsou přitom ziskové; vybízí Komisi, aby připravila vhodný a proveditelný rámec pro regulaci celoevropských penzijních produktů a dohled nad nimi; zdůrazňuje, že vnitřní trh zaměstnaneckého důchodového pojištění a pojištění v rámci třetího pilíře by jednotlivcům umožnil, aby využívali přenosných důchodových nároků, stimuloval by hospodářskou soutěž a snižoval náklady spoření na důchod;

28. podotýká, že jsou to převážně ženy, kdo pečuje o děti a staré osoby, nemocné či postižené rodinné příslušníky, ať dobrovolně, či nedobrovolně, pod tlakem kulturních zvyklostí a sociálních norem nebo z důvodu nekvalitních či chybějících zařízení péče o dítě a dalších pečovatelských zařízení (zařízení pro dlouhodobou péči), a že proto častěji přerušují svou profesní dráhu; zdůrazňuje, že je ženám a pečujícím osobám třeba poskytnout kompenzaci ve vztahu k profesnímu uplatnění a musí jim být, pokud jde o mateřské povinnosti i jinou péči, poskytnuta skutečná možnost výběru, aniž by se musely obávat možného znevýhodnění v oblasti finančního zabezpečení nebo služebního postupu; vítá opatření členských států zaměřená na předcházení této situaci a její kompenzaci, např. zohledněním doby péče o dítě a rodinu v zákonném důchodovém pojištění;

29. vyzývá členské státy, sociální partnery a zástupce ženských organizací, aby věnovali i nadále zvláštní pozornost možnému nebo skutečnému vlivu reforem důchodových

systémů na rovné zacházení pro muže a ženy a aby zajistily přijetí opravných opatření, která by takové rovné zacházení zaručila;

30. požaduje, aby Komise a členské státy neprodleně přijaly opatření pro zákaz přímé diskriminace v oblasti systému důchodového pojištění zaměstnanců, včetně praxe vypočítávání výše plateb a příspěvků podle pojistně-matematických faktorů týkajících se pohlaví;

31. připomíná své usnesení ze dne 21. února 1997 o postavení partnerů, kteří vypomáhají osobám samostatně výdělečně činným[1], v němž Parlament mimo jiné žádal, aby se zajistila povinná samostatná účast vypomáhajícího partnera v systému penzijního pojištění;

32. připomíná své usnesení ze dne 12. března 2008 o situaci žen ve venkovských oblastech EU[2] a znovu vyzývá Komisi, aby do konce roku 2008 předložila návrh, kterým se mění směrnice 86/613/EHS ze dne 11. prosince 1986 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné, včetně oblasti zemědělství, a o ochraně v mateřství[3], která poskytne ženám pomáhajícím v zemědělských hospodářstvích samostatná sociální a důchodová práva;

33. poukazuje na své usnesení ze dne 11. července 2007 o politice finančních služeb (2005–2010)[4] a zdůrazňuje, že je důležité vytvořit transparentní a flexibilní evropský trh sociálního zabezpečení a důchodů odstraňováním daňových překážek a omezení převoditelnosti penzijních nároků z jednoho členského státu do druhého; domnívá se, že pro vytvoření vnitřního penzijního trhu je zapotřebí regulovat penzijní produkty na evropské úrovni;

34. naléhavě vyzývá Komisi, aby bezodkladně provedla přezkum směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/41/ES ze dne 3. června 2003 o činnostech institucí zaměstnaneckého důchodového pojištění a dohledu nad nimi[5] s cílem zavést stabilní režim solventnosti vhodný pro instituce poskytující zaměstnanecké důchodové pojištění, a to na základě konzultací s Evropským výborem orgánů dozoru nad pojišťovnictvím a zaměstnaneckým penzijním pojištěním a na základě důkladného zhodnocení dopadů, a aby prověřila problémy týkající se rovných podmínek vyplývající z rozdílů ve výpočtech a v základních předpokladech pro stanovování závazků; zdůrazňuje, že tento režim by se mohl zakládat na rozšíření některých hledisek pozměněného návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o životním pojištění o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II) (KOM(2008)0119), který předložila Komise dne 26. února 2008, na penzijní fondy a zohlednit přitom specifika těchto institucí, jako například dlouhodobý charakter systémů důchodového pojištění, které provozují, a typy pokrytí rizika či záruk poskytovaných penzijními fondy; domnívá se, že zvláštní režim solventnosti by přispěl k finanční stabilitě a zabránil arbitrárnímu výkladu regulace;

35. připomíná, že Soudní dvůr rozhodl, že mají být odstraněny překážky, které brání osvobození od daně, pokud jde o příspěvky na důchodové pojištění v přeshraničním

---

1 Úř. věst. C 85, 17.3.1997, s. 186.
2 Přijaté texty, P6_TA(2008)0094.
3 Úř. věst. L 359, 19.12.1986, s. 56.
4 Úř.věst. C 175 E, 10.7.2008, s.392.
5 Úř. věst. L 235, 23.9.2003, s. 10.

režimu; zdůrazňuje, že daňová úleva je nejlepší pobídkou k dlouhodobému spoření a že bude patrně nutná další harmonizace, aby byly odstraněny všechny překážky, které brání osvobození od daně, pokud jde o příspěvky na důchodové pojištění v přeshraničním režimu;

36. bere na vědomí současný trend, kdy se přechází od dávkově definovaných důchodových systémů k příspěvkově definovaným důchodovým systémům, a je znepokojen poklesem příspěvků placených zaměstnavateli, který tento trend zjevně doprovází; zdůrazňuje potřebu zvýšené účasti a úrovně příspěvků zaměstnanců do stávajících systémů důchodového pojištění s cílem zajistit jednotlivcům přiměřený důchodový příjem a zdůrazňuje nutnost zachovat příspěvky zaměstnavatelů v přiměřené výši, zejména v příspěvkově definovaných důchodových systémech; je znepokojen skutečností, že plánovaná revize normy mezinárodního účetního standardu (IAS) 19 týkající se zaměstnaneckých požitků, jako např. v případě možného zrušení tzv. metody „rozptylu“, by mohla přinést podstatné změny důchodových systémů, které je třeba důkladně vyhodnotit, zejména co se týče možných nepříznivých účinků na atraktivitu dávkově definovaných systémů;

37. konstatuje, že proto, aby se osobám se zdravotním postižením zajistily důstojné životní podmínky a aby se zabránilo tomu, že v případě výdělku budou odejmuty sociální dávky, je nutné kompenzovat dodatečné životní náklady související s postižením a koordinovat tuto oblast s důchodovými systémy a politikami sociální integrace;

Finanční udržitelnost

38. zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy i v podmínkách větší konkurence vyvolané globalizací zachovaly odpovídající úroveň financování systémů sociálního zabezpečení a důchodových systémů a aby hledaly alternativní a stabilní daňové základy; zdůrazňuje, že je důležité snižovat závislost na zdanění práce, aby se zvýšila konkurenceschopnost ekonomik členských států a poskytovalo více pobídek k práci; uvědomuje si složitost přechodu k většímu zdanění kapitálu vzhledem k užší daňové základně kapitálových daní a větší mobilitě kapitálu; navrhuje, aby se zavedly nové postupy zdanění nebo se uvažovalo o dalších alternativách s cílem zlepšit finanční udržitelnost sociálních výdajů a snížit daňové zatížení osob s nižšími příjmy; domnívá se, že příspěvky zaměstnavatelů na sociální zabezpečení jsou investicí, neboť v konečném důsledku přispívají ke zvýšení produktivity práce, což vede k tomu, že země s vysokými sociálními výdaji jsou také nejvíce konkurenceschopné;

39. zdůrazňuje, že členské státy se musí zaměřit na střednědobé a dlouhodobé cíle Paktu o stabilitě a růstu (SGP) a zajistit udržitelnost veřejných financí, aby se vyrovnaly s narůstajícími problémy spojenými se stárnutím obyvatelstva; konstatuje, že na svém neformálním zasedání, jež se konalo dne 5.dubna 2008 v Brdu, Rada ministrů hospodářství a financí dospěla k závěru, že sociální výdaje by měly být posuzovány spíše z hlediska dosažených úspěchů a výsledků, než z hlediska objemu vynaložených prostředků; doporučuje, aby Rada uvažovala o dalším zdokonalení Paktu o stabilitě a růstu, například tím, že umožní, aby dlouhodobější investice byly zaúčtovávány po delší období;

40. klade důraz na to, aby členské státy utvářely své finanční politiky udržitelným způsobem, a sice aby daňové zatížení bylo spravedlivě rozloženo mezi zaměstnance, spotřebitele, podniky a kapitálové příjmy a napříč generacemi;

41. je toho názoru, že regulace by se měla zaměřit na zajištění solventnosti a ochranu zaměstnaneckých důchodových systémů, a to v neposlední řadě při převzetí podniku nebo jiné významné změně vlastnických vztahů nebo vedení podniku;

42. nabádá členské státy, aby do svého rozpočtu každoročně zahrnuly fond pro výplatu budoucích důchodů;

43. poukazuje na nutnost uvážit postupný přechod od systémů důchodového zabezpečení založených na průběžném financování k fondovým důchodovým systémům, jež budou mít charakter pojištění;

Zdravotní a dlouhodobá péče

44. vyjadřuje přesvědčení, že opatření cílená na zlepšení lidského zdraví představují potřebu investic, které mohou přispět ke snížení nákladů spojených se stárnutím obyvatelstva a zlepšit stav veřejných financí; zdůrazňuje, že je nezbytné zachovat hodnoty a zásady, z nichž vyrůstají všechny systémy zdravotní péče v Evropské unii, tj. všeobecné pokrytí, solidární financování, rovný přístup a poskytování vysoce kvalitní zdravotní péče, přestože je zapotřebí rozumná spotřeba omezených zdrojů; zdůrazňuje, že zlepšením organizace a poskytování služeb v souladu se zásadou subsidiarity vzniká potenciál pro zvýšení kvality i finanční účinnosti zdravotnických služeb;

45. vzhledem k předpokládanému zvýšení nákladů na zdravotní a dlouhodobou péči se domnívá, že členské státy by se měly zamyslet nad jejich financováním a měly by věnovat pozornost tomu, že nárůst dlouhodobé péče může být větší, než se předpokládalo, neboť je možné, že v důsledku tendence menších rodin a zvyšování zapojení žen na trhu práce bude k dispozici méně osob, které by zajistily neprofesionální péči;

46. zdůrazňuje, že je nutné, aby se zvláště zohlednily osoby, které vyžadují nákladnou nebo dlouhodobou zdravotní péči, nebo osoby a skupiny, které mají problémy se začleněním do společnosti, jako jsou etnické menšiny a osoby s nízkými příjmy či osoby pečující o osoby s chronickým onemocněním, a aby se vytvořily otevřené podpůrné struktury pro rehabilitaci, sociální začlenění a podporu fyzicky nebo mentálně postižených osob nebo starých lidí, aby tak bylo možné zabránit pobytu těchto osob v zařízeních a usnadnit jim jejich samostatný život;

47. podotýká, že veřejné financování zdravotní péče přispívá k ochraně proti finančním rizikům, nezávisle na individuálních zdravotních rizicích, a podporuje tak rovnost a sociální zabezpečení, zatímco u soukromých příspěvkových mechanismů je naopak sdílení rizik jen omezené nebo není žádné a úhrada bývá obvykle spojena s rizikem nemoci a s možností péči financovat, přičemž současně zaručuje udržitelné financování, a to nezávisle na demografických změnách;

48. uznává význam veřejného financování pro dosažení cíle solidarity, jakož i velké rozdíly, které mezi jednotlivými členskými státy existují, pokud jde o úroveň zdravotnictví financovaného z veřejných a soukromých zdrojů; doporučuje Komisi, aby provedla průzkum s cílem určit úroveň nebo rozsah financování z veřejných zdrojů, jež odpovídá cíli solidarity, a to jak v systému jako celku, tak v určitých oblastech služeb;

49. uznává rostoucí popularitu tržně orientovaných řešení a privatizace financování zdravotnictví jako všeléku na nesmírný nárůst nákladů, neúčinnost a problémy týkající

se kvality poskytované péče, zejména v nových členských státech; konstatuje, že se stále více potvrzuje poznatek, že funkční privatizace sociálních systémů zdravotního pojištění, orientace finančních makléřů na zisk a konkurence mezi nimi zpravidla správu systémů zdravotní péče prodražuje, zatímco jejich přínos prezentovaný potlačením rostoucích nákladů, účinností a kvalitou péče je sporný; doporučuje proto, aby členské státy, v nichž existuje model jediného plátce, u tohoto modelu zůstaly;

50. konstatuje, že pro systémy zdravotní péče, které jsou financovány převážně z příspěvků na sociální pojištění v rámci zaměstnání, může být výhodné rozšířit příjmovou základnu o příjmy nevýdělečné povahy;

51. poukazuje na to, že ve smyslu zásady svobody poskytovat služby a práva zdravotně pojištěné osoby zvolit si lékaře či zařízení podle vlastního rozhodnutí je nepřípustné, aby členské státy odmítly poskytnout svým občanům kompenzaci za ošetření v zahraničí, avšak členské státy mohou stanovit (pevné) individuální limity na vzniklé náklady a nejsou povinny poskytovat náhradu za péči, které by se jejich státním příslušníkům nedostalo doma;

52. vyzývá členské státy, aby při zavádění reformní politiky, jejímž cílem je úprava právního rámce, který je základem jejich vnitrostátních systémů zdravotní péče, zabránily uplatnění čistě finančního hlediska;

53. je hluboce přesvědčen o tom, že východiskem každé reformy by měla být pečlivá analýza stávajícího systému (financování) zdravotní péče s cílem zjistit slabiny a problémové oblasti a zároveň porozumět souvisejícím faktorům, jež mohou k úspěšné reformě napomoci nebo ji mohou ohrozit; očekává, že jsou si členské státy zcela vědomy značného vlivu reformy zdravotnictví na fungování, výkonnost a účinnost svých systémů zdravotní péče a také rizik, která mohou představovat nedostatečně nebo nevhodně připravená reformní opatření pro kvalitu a dostupnost zdravotní péče, zdravotní stav obyvatel, a tím také pro schopnost jejich profesního uplatnění;

54. vyzývá členské státy, aby zohlednily celé spektrum úkolů a politik v oblasti financování zdravotnictví a nezaměřovaly se pouze na mechanismy příspěvků; je přesvědčen, že zvýšení zaměstnaneckých nebo soukromých příspěvků pacientů na pokrytí nákladů zdravotnických služeb je špatně zaměřenou politikou, která může mít katastrofální důsledky, neboť se tím v nepřijatelné míře omezí přístup občanů s nízkými příjmy k celé škále zdravotnických služeb;

55. je přesvědčen o tom, že přístup občanů s nízkými příjmy k vysoce kvalitním zdravotnickým službám by měl být jednoznačnou prioritou, neboť úzce souvisí se solidaritou a rovnými právy, které patří mezi evropské hodnoty, a je předpokladem pro dosažení lisabonského cíle plné zaměstnanosti;

56. vyzývá Komisi, aby zohlednila hledisko rovného práva všech občanů Evropské unie na přístup ke kvalitním systémům zdravotní péče a aby při revizi antidiskriminačních předpisů Společenství nebo do každého nového právního nástroje v oblasti poskytování zdravotnických služeb zahrnula nezbytné záruky s cílem zabránit tomu, aby docházelo k rozdílnému přístupu k občanům z důvodu jejich finanční situace;

57. doporučuje, aby členské státy přispěly k účinnosti a spravedlivosti svých systémů zdravotní péče tím, že omezí počet míst řízení rizik, nebo dokonce všechna rizika sloučí

na celostátní úrovni, což může usnadnit strategické řízení a koordinaci celého systému zdravotní péče;

o

o o

58. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, Výboru pro zaměstnanost, Výboru pro sociální ochranu a vládám a parlamentům členských států a kandidátských zemí.